

**NUNATTA EQQARTUUSSISUUNEQARFIANI
EQQARTUUSSUTIP
ALLASSIMAFFIATA ASSILINEQARNERA**

**UDSKRIFT AF DOMBOGEN
FOR
GRØNLANDS LANDSRET**

Ulloq 22. august 2017 Nunatta Eqqartuussisuuneqarfianit suliami

sul.nr. K 011-17

(Eqqartuussisoqarfik Sermersooq sul.nr.
SER-NUU-KS-0330-2016)

Unnerluussisussaataasut
(J.nr. 5516-97431-00173-06)
illuatungeralugu
U
Inuusooq [...]
(advokat Ulrik Blidorf, Nuuk
j.nr. 1-115)

oqaatigineqarpoq imaattoq

E Q Q A R T U U S S U T:

Eqqartuussisoqarfiup eqqartuussutaa

Siullermeeriffiusumik eqqartuussuteqartuuvoq Eqqartuussisoqarfik Sermersooq ulloq 9. september 2016. Eqqartuussummi tamatumani 19. februar 2010-meersumi eqqartuussut pineqaatissiisut allannguutitaqangitsumik atuuttussanngortinneqarpoq. Eqqartuunneqartoq U eqqartuussummi tamatumani pisuusutut isigineqarpoq unioqqutitsisimanernut ilaatigut pinerluttulerinermi inatsimmi § 86, imm. 1 – inoqammik toqutsineq kiisalu pinerluttulerinermi inatsimmi § 46, imm. 1 – timimik toqungasumik assuarnartumik ikkatiginninneq. Eqqartuunneqartoq eqqartuunneqarpoq Kalaallit Nunaanni pineqaatissinneqarsimasut inissiisarfianni immikkut paarisassanngortinneqarluni, pinerluttulerinermi inatsimmi § 161, imm. 1 malilugu.

Aalajangeqqitassanngortitsineq

Eqqartuussut taanna eqqartuunneqartumit nunatta eqqartuussisuuneqarfianut aalajangeqqitassanngortinneqarpoq.

Piunasaqaatit

Unnerluussisussaataasunit piunasaqaatigineqarpoq atuuttussanngortitsinissaq.

U piunasaqaateqarpoq misiliutaasumik iperagaanissamik.

Eqqartuussisooqataasartut

Suliaq suliarineqarpoq eqqartuussisooqataasartut peqatigalugit.

Piffissaq suliap suliarineqarneranut atorneqartoq

Suliaq nunatta eqqartuussisuuneqarfiani tiguneqarpoq ulloq 12. januar 2017.

Paasissutissat inummut tunngasut

Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunut Isumaginnittoqarfiup oqaaseqaataani 10. juli 2017-imeersumi ilaatigut ersersinneqarpoq:

”Pinerluttunik Isumaginnittoqarfik naliliivoq inatsisitigut isumannaatsuunissaq pissutigalugu suli annertuumik isumaqatigineqanngimmat pineqaatissiisutip atorunnaarsinneqarnissaa.

U ([...]) Nunatta Eqqartuussisuuneqarfianit ulloq 19. februar 2010 eqqartuussutaani Kalaallit Nunaanni immikkut paarisassanngortinneqarpoq. Eqqarsartartaatsimikkut nappaatillit eqqartuussaasimasunut atatillugu oqaaseqaammi 6. februar 2008-meersumi ersersinneqarpoq, U tarnimigut allaassuteqartoq, imminut kusassartuulluni, avatangiisiminut pisuussutini tutsittarlugit inuillu allat misigissusaannut qaammaasimasaqarani, taamatullu aamma nammineq ajornartorsiutimut.

Ajoraluatumik Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup oqaasetaata 1. april 2016-meersup kingorna annerusumik U siuariaateqarsimangilaq. U suli hashimik atuipiluttuuvuq, taamaattumillu suli aalaakkaasumik ingerlaqateqartinneqarluni aneertalernissaa aallartinneqarsimanani, aniartuartinneqalernissaanut tunngaviliisussamik. Sapaatip akunnerani 27-mi U Katsorsaavimmik oqaloqateqarpoq, tassani siunertaalluni nalilersorneqassasoq U piukkunnaateqarnerasoq hashimik atuipilunnermut katsorsagaanissamut peqataatinneqarnissaminut.

2016-ip upernaavani silaannaq allanngulaarniarlugu U Ilulissani Pineqaatissinneqarsimasunut Inissiisarfimmiitinneqarpoq qaammatini pingasuni. Angalaneq ajornartorsiutitaqanngitsumik ingerlasimavoq U-lu inissiisarfik peqatigalugu aallaqataasarluni aalisariaqataalluni, tamanna U-p nuannaarneranut assut pitsaasumik sunnuteqarluarsimavoq. Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup neriuutigisimagaluarpa U Ilulissani Pineqaatissinneqarsimasunut inissiisarfimmiiginnassasoq `nutaamik aallartilluni `Nuummi Pineqaatissinneqarsimasunut Inissiisarfimmi inisisimanermini unittoqqasimammat. Kisiannili U-p kissaatigisimavaa Nuummi inissiisarfimmut uteqqinnissani,

sulisullu isumaqarput tamanna pissuteqarnerusoq U ima sivisuutigimik inissiisarfirmiissimasoq, allaat angerlarsimaffittut isigilersimallugu aammalu toqqissisimanartissimagaa. U-p nammineerluni oqaatigivaa panimminut qanittumiikkusunnini, kisiannili tamatuma kingorna U paninilu imminnut attavigiissimangillat.

U immikkut akuerisamik aneertinneqartarpoq, tamannalu ajornartorsiutitaqanngilaq aamma suli aneertarnerminilu ingerlaqatimi qanillisisimanissaa pisariaqartittarlugu. Immikkoortortaqaqfirmiini U torsuusarmiuutut akisussaaffeqartinneqarpoq, taannalu paarilluarppaa. U allanik suliakker-sorneqarmissani ujartuiffigisimavaa, tamannalu pinerluttunik isumaginnittoqarfimmit misis-sorneqarpoq.

Sapaatit akunnerisa 18-ianni tarnit pillugit nakorsaq immikkut ilisimasalik Pinerluttunik Isumaginnittoqarfimmit nalunaarusiortinneqarsimavoq, [...]ip suliarisimavaa kiisalu aarlerinassusianut naliliineq [...]ip suliarisivaa. Nalunaarutit tamarmik tamakkiisumik ilanngunneqarsimapput tassanilu malugeqquneqarluni, aarlerinassusianut naliliinermi pineqarmat ingerlaqateqartinneqarluni aneertalernissaanut apeqqut.

HCR-20 –mi aarlerinassusianik naliliinermi ersersinneqarpoq:

”U uippakajaartinneqartilluni qisuariartarpoq arralluni kamalluniluunniit. Inissiisarfiup sulisuinit oqaatigineqarpoq U-p assut akueriuminaatsittaraa allanit killilernerqarmissani, aammalu sivikitsumik ingerlaqateqarluni aniilaarsimagaangami atorsartutut killitsisimasutut isik-koqartarluni.

U kinaassutsiminik ilarussisutut pissusilersortarpoq apersorneqaraangami malunnaatilimmik tarnikkut allaassuteqarnera ersarittarluni, taamaakkaluartoq inunnut psykopatinut malunniutit anguvissanagit. PCL atorlugu apersorneqarsimavoq, tassanilu angusai 28-imiipput, imaappoq psykopatiunissaminut qanittuararsuulluni. Imminut tatiginera piviusorsiunngitsumik qaffannikuuvoq, malugeqqusuuvoq, qajassuaatsuulluni peqqissimissuteqarsinnaanani imminullu pisuutissinnaanani, taamatullu aamma inunnut allanut misiginneqataasinnaanera killilerujussuulluni. Qanoq iliornini aqussinnaanngilaa, periasaarnermik iliuuseqartartuulluni, akisussaaffimminik qimarratiginnittuulluni aammalu pisussaaffini akisussaaffinilu tunuatittarlugit. U pasillertumik pissuseqarpoq, allanut sammititsisararluni malersorneqartutullu migisimasutut pissuseqartarluni, kisiannili tarnimigut peruluttutut takussutissaqassanani soorlu takorruinerit piviusorsiunngitsumillu takorruinerit. Pinerluutigisimasani akuerinngilaa, inunnullu allanut ajortumik isiginnittuulluni naatsorsuuteqarfignittuullunilu – minnerunngitsumik politiinut pisortallu oqartussaaitaannut allanut – soorlu pineqaatissinneqarsimasunut inissiisarfirmi sulisunut. Toqqaannartumik pinerluutinut tapersersuinini takutinneq ajorpaa, kisiannili takuneqarsinnaavoq isumaqarfigigai pinerluutit ilai akuersaarneqarsinnaasut. Kinaassutsiminik ularussinerata ajornakusuulersippaa U-p katsorsarniarnerani suleqatiginiarnera, qularineqarsinnaallunilu qanoq tusarliusserusutsiginera”.

Pinerluttunik Isumaginnittoqarfik naliliivoq eqqartuunneqartup suli ajornartorsiutini annikitsuararsuarmik nassuerutigigai. Taamaattumik suli kissaatiginarluni eqqartuunneqartoq piffissap sivisuup ingerlanerani aammalu aqqissuulluakkamik aniartuaartinneqalernissaani sulisutigeqqaassagaa kiisalu iluatsittumik hashimik ataavartumik atui pilunnerminut katsorsarneqasasooq, pineqaatissiissutip allangortinneqarmissaanut innersuussuteqalersinnaanissaq pitinnagu. Pinerluutigisimasaaq isiginiarlugu kiisalu eqqartuunneqartup ullumikkut qanoq issusianut, Pinerluttunik Isumaginnittoqarfik naliliivoq, pineqaatissiissummik atorunnaarsitsinerup kingunerisagaa inunnut ulorianaatilimmik nutaamik pinerluuteqaaqqinnisaa aarlerinaateqartoq”.

HCR-20-i atorlugu aarlerinaateqarneranut naliliinermi cand.Psych. [...]imit 6. maj 2017-meersumi ilaatigut ersersinneqarpoq:

”Aarlerinaateqarneranut naliliineq aamma aarlerinaateqarnerata qanoq iliuuseqarfigineqarnera

U arlaleriarluni immikkut ittumik aneertinneqartarpoq Nuummi aammalumi Ilulissani, sammisasaqartitsisullu angalaaqatigisarsimallugit. Aneernerit tamarmik ajornartorsiutitaqanngitsumik ingerlanneqartarsimapput, inissiisarfimmiillu oqaatigineqarluni U sulisunut qaninniartarsimasoq, tassami toqqissisimanartittarsimangilaa aneernini. U akulikitsumik sulisunut tatiginninnginnini takutipparpaa, taamatullu aamma imminut akuererusunnerannut atatillugu, kamattutut nikassasutullu pissuseqartarluni, ilutigitillugulu aamma nikeriaqqissinnaannginnini neriutaaruffigisarlugu. Taamatut oqaatsit atorlugit malersugaanermik misiginera pitsaanerusarpoq avatangiiisinit tatiginartumik qanilaarfigineratigut, pissutsit isumannaatsuutinnisaasa killiliussaata naqqutarlugit.

Tamanna tunngavigalugu nalilerneqarpoq, ingerlaqateqartinneqarluni aneertinneqartarnissaanut nakuusernermut/pinerluuteqarnermut iliuuseqarfiginnissaanut aarlerinartoqarnera ingasangitsoq, tassami U sulisunit ingerlaqateqartussaammat aneernermini. Innersuussutigineqassaaq aneertitsisoqassagaluarpat U ingerlaqateqartinneqartassasoq betjentimik U-p atassuteqarfigilluagaanik taassuminngalu paasinissinnaasumik. Nutaamik nakuusernissaq aamma pinerluuteqarfiginnissaq annikinnerulissaq U paarilluarneqarnermigut iluamillu aqqissuulluakkamik sussaqaartinneqartarnissaa taannalu siumut U isumaqatigalugu piareersaasiorfigineqartassalluni. Innersuussutigineqassaaq U pinngitsoorani imigassamut atupilunnermut katsorsagaassasoq (antabus-itortinneqarnermigut) aneertinneqartarnerinut atatillugu. Hashi aarleqqutissatut nalilerneqanngilaq nakuuserniarnissamut assigisanullu atatillugu. U-mut, taamaattumillu ikiaroomartoq pillugu piumasaqaatitaliunneqartoq utaqqisitannngortinneqarsinnaavoq aniinngineralu timaa misissorneqartassalluni naliliiffigineqarluni. U oqaluppallaaleqigaangat oqaatsillu atorlugit kamalluni, taava akisussaassuseqarnerussaaq aneernissaralua unitsiinnaraanni.

Erseqqissaatigineqassaaq aarlerinassusermut naliliineq manna naliliinerunngimmat qimaasinnaaneranut. Naliliineruvoq, taannalu sulisuniittuaannarpoq ullormut maluginiartakkat tunuliaqutarlugit.

Kingusinnerusukkut pillaammik atuinermi sakkukillisaasoqarpat taava nutaamik aarlerinassusermut naliliisoqassaaq.”

Tarnip pissusaanik immikkut ilinniagaqarluni nakorsaq [...] ulloq 6. maj 2017 oqaaseqaateqarpoq ilaatigut imatut:

”[...] Siusinnerusukkut tarnimigut:

U nammineq isumaqarpoq tarnimigut peqqissuulluni. Siusinnerusukkut psykologimik oqaloqateqarsimavoq imminut toqoriaraluarneranut atatillugu, marloriarluni taamaaliortarsimavoq. Maanamut imminut toqunnissaminik eqqarsaateqanngilaq, misiliigaluarnerrillu taakkua marluk pisarsimallutik inuunermini suna tamarmi taartutut isikkoqaleraangat.

Maannakkut tarnimigut:

U oqaluttuarpoq ajorani. Isumaqarlunilu timini sanngiillisimasooq timersorunnaarnini pissutigalugu. Siusinnerusukkut annertuumik timersortarsimavoq, maannakkulli taamaaliorneq ajorpoq. Eqqarsaatigivaa aallarteqqinnissani. Pineqaatissinneqarsimasunut inissiisarfirmiilluni oqitsuinnaanngilaq. Perujunneqartarpoq, qinngasaarneqarluni ajortumillu pineqartarluni. Ersinartarpoq maaniilluni, nipiliornerit nillianerillu. U isumaqarpoq sulisut piaaralutik kamassaartaraanni, paamisaartarpaat naveerlugu ajattarlugu kamatsinniarsaralugu. Aallartittarput paamisaarlugu, siunertaasarlunilu nakuusilernisaa. U oqaluttuarpoq tamatuma kingorna killormoortuanik nalunaarusianut allattoqartarpoq. U-p oqaluttuarivaa pissutsit misigisakkani amiilaarnartuusut. Tapersersortissaminik amigaateqarpoq eqqarsaatigisimavaalu inatsisitigut siunnersuisartunut imaluunniit tusagassortunut saaffiginninnissani. Ukiulli affaata kingulliup ingerlanerani pissutsit pitsaanerulersimapput. Tamanna pissuteqarpoq U advokatimut saaffiginnissimammat taassumalu Pineqaatissinneqarsumik inissiisarfiup aqutsisuinut assuarliuteqarsimavoq. Oqaluttuarivaa pineqaatissinneqarsimasunut inissiisarfirmi sulisut inatsisit malilersimagaat, siusinnerusukkut taamaasimannikkaluarpoq. Sulisut pissusilersornerat allannorsimavoq, aammali Biibili ilorlikkut nukittorsaataasimalluni. Peroriartornini pillugu U oqaluttuarpoq, tamanna nuannersuusimasooq. Oqqattoqarneq ajorpoq, imigassartortoqarneq ajorpoq, tobamillu atuisoqarani, eqqisisimanarsimavoq aammalu toqqissinartuulluni. Aanaava toqusimavoq 12-inik ukioqartoq, taanna asannittuusimalluni. Toqunerata U-p pissusilersornera allannortippaa killissaminillu ujartuilersillugu. Taamaattumik aatamini najugaqarsinnaajunnaarpoq ilaqutariinnullu inissinneqarluni. 15-inik ukioqarluni imminut isumagisussanngorpoq ineeqqami najugaqarluni. Kommunimiit tapersersorneqarsimannngilaq. Oqaluttuarpoq tamanna assut sakkortusimasooq, siusissorujussuakut tillinniartalerpoq nerisassa qarumalluni qaarsillaatissaminik. Tillinniartoorusunngikkaluarpoq, taamaaliortariaqartarlunili. Nunaqarfiup atuarfiani 1.-9. klasse tikillugu atuarnikuuvoq, tamatumalu saniatigut ilinniagaqanngilaq taamaallaallu ilinniarsimannngitsutut sulisarsimalluni. Unnuami sinilluurtarpoq. Immikkoortorta qarfirmimi torsuusalerisuuvoq eqqiaasarluni. Kissaatigisinnaagaluarpa naammattumik suliaasaqartinneqarnissani 8-miit 16-ip tungaanut suliaqarsinnaalluni. Sunngiffimmini TV-mik isiginnaartarpoq, Jehovallu nalunaajaasui peqatigalugit Biibilimik atuartarluni. Taakkua nalunaajaqatigerusukkaluarpai. Tamanna qaammatini arlalinni ingerlassimavaa. Meeraaneranut eqqaanartorta qarluni. Aaqqissuusaq MUMIK marloriarlugu naammassinikuuaa, pineqaatissinneqarsimasunullu inissiisarfirmi betjenti aalajangersimasumik nuannaralugu oqaloqateqartarluni. U oqaluttuarpoq pingaaruteqartoq inuttut iluameertuunissaq. Pitsaasuusariapoq eqqortumillu oqaluttartussaalluni. Siunissaq pillugu U oqaluttuarpoq takorluugaralugu eqqissisimasumik angerlarsimaffeqalernissaq. Suliffittarusuppoq sanasutut ilinniarsimannngitsutut imaluunniit aalisartutut. Maannakkut aappaqarpoq inissiisarfirmi naapinnikuusaa, kisiannili taanna kujataani najugaqarpoq taamaattumillu qaqutigut pulaartarluni. U qaammatit pingasut missaanni Ilulissani inissiisarfirmiippoq, sammisassa qarumullu atatillugu nuannarisimallugu aalisariatarnini. Tamannali anniaatigisarsimavaa, pinngortitamiinnissani maqaasisaramiuk.

[...]

Atuipilunneq:

U parnaarunneqaramili imigassamik imersimannngilaq. Imigassamut ussarnartorsiorunnaarnikuuvoq, taamatullu ingerlanini pilluaatigalugu. Eqqarsaatigisarsimannngilaa imminut inuillu allat imernerminik ajoqusertarsimani. U-p atuipilunnini pillugu allat oqaluttuukkusuppai, qujamasutigalugu asoorussimagamiuk. Siusinnerusukkut annertuumik hashimik atuisuusimavoq.

Atuipilukkunnaarusupporlu. Oqaluttuarpoq maannakkut sapaatip akunneranik akuttutigisukkaarlugu pujortartarlugu. Atuipilunnermut katsorsarneqarnikuunngilaq, oqaluttuarporlu Jehovap nalunaajaasuisa atuipilunneq akuersaannngikkaat taamaattumillu asoorukusuppa. U-p tamanna ajornakusoortutut isiginngila. Hashimik eqqissisarpoq eqqissisarneqartarlunilu. Pujortartarnermigut malersorneqarsorisutut misigineq ajorpoq. Aanngaajaarniutinik allanik atuipiluttuunikuunngilaq.

[...]

Siusinnerusukkut pinerluutigisimasat:

U-p oqaatigivaa siusinnerusukkut tillinniarnerunngitsunik pinerluuteqarnikuunani. Taamatut pisoqartarpoq kaaleraangami.

Ullumikkut pinerluutigisat:

Eqqartuussaassutini pillugu U oqaluttuarpoq taamaaliorsimanani. Pisuutinniarneqarsimavoq naak nammineq attuumassuteqanngikkaluartoq. Tamanna assut eqqarsaatigisarsimavaa assullu tamanna kamassaatigisarsimavaa. Oqaluttuarpoq kamannini oqaasinngortartut taamaattumillu oqalorjuussisarluni.

[...]

Pineqaatissinneqarsimasunut inissiisarfiata sulisuinit paasissutissat aammalu inuttut nalunaarsuiffia:

Kingullermik oqaaseqaatiliap kingorna akulikitsumik nalunaarsorneqartarpoq oqaaserujunnik atuisimasutut, aammalu U hashimik pujortartoq naammattoorneqartarluni. Nalinginnaasumik U inissiisarfiup sulisuisa sulinerat naammagisimaarneq ajorpaa, kisinnili silaannarmik allannguinissaq siunertarlugu Ilulissaniitinneqarnerata kingorna naammagisimaarinninneruleqqalluni. Piffissami kingullermi inuunermini annernartut eqqaamasani oqaatigisalernikuuai. Ammanerulersimalluni sulisullu isumalluarnerusimapput. Ingerlaqateqartinneqarluni aneertarneri ajornartorsiutitaqanngitsumik ingerlasarput.

Tarnikkut pissutsit takuneqarsinnaasut:

U tukummarippoq ilisimaarulugu sumiinnini paasissutissanullu imminut tunngasununut tunngatillugu. Sunnertissimasutut pissusilersuuteqarani. Attavigiinneq ileqqussamisoorpoq, U-p akissutai assigiinngiaaratik. Oqaloqatigiinnerup ingerlanerani pingaartumik mjisigissutsinut tunngasut pitsaanerulerput. Toqqarluni isigisarpoq. Nipaa allanngorannngilaq tarnimigut qanoq iliuseqartarnera nalinginnaalluni. Qisuariatarneri piffissamik atuiiffiunatik imminut pisuutitsisoqarani imminulluunniit nakkarsaasoqarani.

U tarnimigut nappaatilittut pissusilersuuteqanngilaq, eqqarsarnera pissusissamisoorluni piviusorsiorlunilu. Piviusorsiuunngitsumik takorluugaqarani. U malugissutsimigut takorruugaqanngilaq. Eqqortumik oqaaseqatigiiliortarluni.

U nalinginnaasumik silappaarissuuvoq aammalu qisuariatfiginninnissaminut piginnaaneqanngivigani. Eqqarsaatigeqqaanngilaali uanga suliap pappiarartanut tunngatillugu takunnissinnaataanera taamaattumillu assersuutigalugu nalunngikkiga suna siusinnerusukkut eqqartuussaasutigisimagaa. U-p kusanartumik isigineqarnissani misilittaatiginiartarpaa tamatigullu eqqortuujuaanneq ajorluni. Inuttaanut tunngatillugu akissussaassuseqarusunngitsuuvoq aammalu avataangisuminut tunngatillugu paasinninnera malersorneqartartaqarluni taamaattorli tarnimugut nappaatilittut pissusilersuutigina. Inuttulli sunniinarsinnaaneranut annikillisaataavoq.

Oqaloqatigiinnermi matumani U imminut nagisuujutitsittutut pissusilersunngilaq. Misigisutsimigut inunnut allanut attaveqarnermigut sanngiitsuulluni. Qanoq iliornermi kingunissai eqqarsaatigerpasinnagit aammalu oqaaseqarfineq ajorpai inunnut allanut misiginneqataanerluni. Misigussutsimigut ungasilluni qisuariaateqassaniluni.

Inerniliineq:

Pineqartoq tassaavoq angut 42-nik ukiulik, siusinnerusukkut eqqartuunneqarsimasooq nakuusernermut, tillinniarnermut aammalu kinguaassiutitigut pinerluuteqarsimanermut, maannakkullu eqqartuunneqarsimalluni tilinniarnermut, inoqammik toqutsinermut aamma timimik toqungasumik assuarnartumik ikkatiginninnermut. U eqqartuunneqarpoq aalajangersimasumik sivisussusiligaanngitsumik Kalaallit Nunaanni pineqaatissinneqarsimasunut inissiisarfimmiitinneqarluni. U siunnerusukkut imigassamik atupiluttuusimavoq maannakkullu ikiaroomartumik atuisuulluni. Pillaammik atuinerata ingerlanera malunniuteqartarsimalluni pisortanut kamanermik malersugaasutut misiginermik, pissutissaqanngitsumik. Taamatut isumaqarnera pitsaane-rusarsimavoq qajassuartumik pilaammik atuineranit sakkukillisaaffigineqarneratigut. U-p tunuliaqutaanut atatillugu ingerlaqateqartinneqarluni aneersinneqarneranut, tamannalu ajornartorsiutitaqanngitsumik ingerlasarsimavoq, akisussaassuseqartutut isigineqarpoq aallaqqaammut ingerlaqateqartinneqarluni aneertarnissaa. Eqqartorneqarsinnaavoq qaammammut assersuutigalugu nalunaaquttap akunneri pingasut atorlugit ingerlaqateqartinneqarluni aneertarnissaa. Katsorsagaanissaanut atatillugu isigissagaanni tamanna pillaammik atuineranut unittooqqasumut iluaqutaassaaq. Nakuusernermut / pinerluuteqarnermut iliuuseqaqqissinnaaneranut aarlerinassusia maannamut U-p aneertarsimaneranit annerusumik aarlerinaateqarnerulersisinnigilaq. U september 2015-imi kalerrinneqarpoq qaammammut ataasiarluni ingerlaqateqartinneqarluni aneertarsinnaasoq, tamatumunngalu piumasaqaatitaliunneqarluni tamanna sioqqullugu ullunik 14-inik akunnilimmik quuminik akoqanngitsumik tunniussisarnissaa. Atupilunnermut katsorsarneqarnissamut akuersissuteqartoqarnissaa itigartissutiginneqarsimavoq. Ingerlaqateqartinneqarluni aneertarnissaanut pinngitsoorani piumasaqaatitaliunneqartariaqarpoq imigassamik atupilunnermut piumasaqaatiliussat, tassunga ilanngunneqassalluni Antabus. Siusinnerusukkut ikiaroomartoq pillugu piumasaqaatitaliunneqarsimasut tamakkiisumik taarserneqarsinnaapput utaqqisitamik ikiaroomartoq pillugu piumasaqaatiliussat, tassani pineqassalluni aneernissaq sioqqutilarlugu timaanik misissuinermik.

Maannamut sukkulluunniit tikkuagassartaqanngilaq pineqaatissiissutiginneqartup allannguuteqartinneqarnissaanik.”

Nassuiaatit

Nunatta eqqartuussisuunneqarfianut nassuiaateqartinneqarpoq eqqartuussaq U.

U tapersiutitut nassuiaavoq, nammineq sulisullu akunnerminni pissutsit pitsaasuunngitsut. Misigisimavoq sulisut qinngasaarisartut kamassaaralutik namminerlu pisuutinneqartarluni. Sulisut oqaaseqaataat piviusorsioortuunngillat. Qanorluunniit pissulersorfigisarpaat. Eqqunngitsumik eqqartuunneqarsimavoq, taannalu kikkut tamarmik imminut sakkugaat. Qinnuteqarnikuuvoq aneertalerniarluni aningaaseriviliartarniarami pisiniarfileralunilu, akuerineqan-

ngilarli hashimik pujortartarmat. Ukioq ataaseq ataallugu matuma siornatigut pujortartarunnaarnikuuvoq. Unitsitsivoq psykiaterimik psykologimillu ukioq manna oqaloqateqareernermit kingornatigut. Tobatortarunnaarnikuuvoq. Pinerluutit taamatut isikkullit isumakkeerfigineqarsinnaapput tillinniartarsimagami nerisassaqarumalluni, kaakkumanani.

Siusinnerusukkut atuiupilunnerminut katsorsartinniarsimagaluarpoq, tamannali katsorsarneqarnissaa Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup akilerumasimannngilaa. Iluaqutaassappat imigassamut ikiaroorntumullu atuiupilunnermut katsorsartikkusuppoq. Namminerli ilimagingilluinnarpaa imertaleqqinnissani. Inissiisarfimmi piffissami tamakkiisumi ningittakkiortuvoq. Inissiisarfiup avataani ulloq naallugu suliffigisinnaasamini sulerusukkaluarpoq. Ulluinnaat pitsaanerulersimaqaat aalajangersimasumik suliaqalernermit kingorna.

Iperagaassagaluaruni sulerusuppoq imminullu pilersorluni. Maani Nuummi inissarsiornikuuvoq, Tasiilamut naleqqiullugu maani suliffittaarnissaq ajornannginnerummat. Quuminik misissugassamik tunniussisarusuppoq ingerlaqateqartinneqarluni aneernissaminut akuerisaaniassagami, taamatulli noqqaaffigineqarnikuunnngilaa. Sulisumut ataatsimut oqaatiginikuugunarpaa quisarusulluni misissugassamik. Aappaqarunnaarnikuuvoq taanna angutiniq allanik ilaqartarmat. Ilaannikkut suli sianertarpoq, kisianni nammineq aappaqarusunnngilaaq allasiortartumik. Meeqqaminut akullermut attaveqartuurtarpoq. Jehovallu nalunaajaasuinut ilaanini pilluaatigaa.

Nunatta eqqartuussisuuneqarfiata tunngavilersuutaa inerniliineralu

Nunatta eqqartuussisuuneqarfiata eqqartuussiviup aalajangigaa atuuttussannngortippaa eqqartuussiviup oqaatigisai innersuussutigalugit, kiisalu aamma nalunaarusiat kingullit oqaaseqaatillu Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfimmiit, tamannalu uppernarsarneqarpoq eqqartuunneqartup nammineerluni nassuiaataanit nunatta eqqartuussisuuneqarfiata suliamik suliarinninnerani.

TAAMAATTUMIK EQQORTUUTINNEQARPOQ:

Eqqartuussiviup aalajangigaa atuuttussannngortinneqarpoq.

Unnerluutigineqartumut illersuisuatut ivertinneqartup aningaasarsiassai immikkut aalajangersaaffigineqarput. Aningaasarsiassat naalagaaffiup karsianit akilerneqassapput.

Den 22. august 2017 blev af Grønlands Landsret i sagen

sagl.nr. K 011/17

(Sermersooq Kredsrets sagl.nr.

SER-NUU-KS-0330-2016)

Anklagemyndigheden

(J.nr. 5516-97431-00173-06)

mod

T

Født den [...]

(advokat Ulrik Blidorf, Nuuk

j.nr. 1-115)

afsagt sålydende

B E S L U T N I N G:

Kredsrettens beslutning

Beslutning i første instans blev afsagt af Sermersooq Kredsret den 9. september 2016. Ved beslutningen blev den ved Grønlands Landsrets dom af 19. februar 2010 idømte foranstaltning opretholdt. Domfældte T var ved dommen anset skyldig i overtrædelse af blandt andet kriminallovens § 86, stk. 1 – manddrab – samt kriminallovens § 46, stk. 1 – usømmelig behandling af lig. Domfældte blev idømt forvaring i anstalt i Grønland efter kriminallovens § 161, stk. 1.

Kære

Denne dom er af domfældte kæret til landsretten.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om stadfæstelse.

T har nedlagt påstand om løsladelse på prøve.

Doms mænd

Sagen har været behandlet med domsmænd.

Sagsbehandlingstid

Sagen er modtaget i landsretten den 12. januar 2017.

Personlige forhold

Det fremgår af Kriminalforsorgen i Grønlands udtalelse af 10. juli 2017 blandt andet:

”Det er Kriminalforsorgens vurdering, at hensynet til retssikkerheden fortsat i høj grad taler imod en ophævelse af foranstaltningen.

T ([...]) blev ved Grønlands landsrets dom af 19. februar 2010 idømt forvaring i Grønland. Det fremgår af den retspsykiatriske erklæring af 6. februar 2008, at T er karakterafvigende, idet han er selvforherligende, lægger skyld og ansvar ud i omgivelserne og har ringe indsigt i andre menneskers følelser, ligesom han ikke har nogen erkendelse af egne vanskeligheder.

Der har beklageligvis ikke været i den store udvikling i T's forløb siden Kriminalforsorgens udtalelser af 1. april 2016. T har fortsat et bestående hashmisbrug, hvorfor der endnu ikke er påbegyndt et regelmæssigt ledsaget udgangsforløb, der kan danne grundlag for en videre udslusning. I uge 27 var T til samtale hos Katsorsaavik med henblik på en vurdering af, hvorvidt T er egnet til at deltage i en behandling for sit hashmisbrug.

I foråret 2016 var T på luftforandringstur i Anstalten for Domfældte i Ilulissat i 3 måneder. Turen forløb uproblematisk og T var med anstalten ude at sejle og fange fisk, som led i beskæftigelsen, hvilket havde en positiv indvirkning på T's humør. Det var Kriminalforsorgens håb, at T ville blive i Anstalten for Domfældte i Ilulissat for at 'starte på en frisk' efter et fastlåst forløb i Anstalten for Domfældte i Nuuk. T ønskede dog at komme tilbage til anstalten i Nuuk og det er personalets opfattelse, at det primært skyldes, at T har været så længe i anstalten, at det er blevet hjem og et sted, hvor T føler tryghed. T angav selv, at han gerne ville være nær sin datter, men der har ikke været kontakt mellem T og dennes datter efterfølgende.

T har været på en del særudgange, der forløbet problemfrit og T har fortsat behov for at være tæt på det ledsagende personale i forbindelse med udgangene. I anstalten er T beskæftiget som gangmand på egen afdeling, hvilket passes stabilt. T efterspørger mere beskæftigelse, hvilket Kriminalforsorgen arbejder på at efterkomme.

I uge 18 indhentede Kriminalforsorgen en fornyet erklæring fra speciallæge i psykiatri, [...] samt en risikovurdering udarbejdet af psykolog [...]. Begge erklæringer er vedlagt i deres helhed og opmærksomheden henledes på, at risikovurderingen relaterer sig til spørgsmål om ledsaget udgang.

Det fremgår af HCR-20 risikovurdering, at:

”T reagerer med irritabilitet eller vrede, når han bliver udsat for stress. Det beskrives fra anstaltens personale, at Hun har meget svært ved at acceptere, når andre sætter grænser for ham, og han fremstår belastet og overvældet, når han har været på korte ledsagende udgange.

T fremtræder svært personlighedsforstyrret under interviewet med markante dyssociale- og psykopatiske træk, men uden helt at nå op i den gruppe, hvor man taler om en manifesteret psykopati. Der er lavet et PCL-interview, her opnår han en score på 28, hvilket er tæt på grænsen til egentlig

psykopati. Hans selvværd er urealistisk øget, hen er stimulationssøgende, omgås lemfældigt og er blottet for anger og skyldfølelse, ligesom hans medfølelse og empati for andre er meget begrænset. Han har mangelfuld kontrol over sin adfærd, er impulsstyret, ansvarsfralæggende og afviser forpligtelser og ansvar. T fremstår mistroisk, projicerende og med en paranoidfarvet oplevelsesmåde, men der har aldrig været tale om egentligt psykotiske symptomer i form af hallucinationer eller vrangforestillinger. Hun vedkender sig ikke kriminaliteten, og han huser negative holdninger og forventninger til andre mennesker – ikke mindst til politiet og andre myndigheds personer f.eks. anstaltens betjente. Han giver ikke direkte udtryk for pro-kriminelle anskuelser, men det skinner igennem, at han mener, at visse former for kriminalitet kan undskyldes. Hans personlighedsforstyrrelse gør det således vanskelig at opnå et egentligt behandlingssamarbejde med T, og man kan være noget tvivlende overfor, hvor efterrettelig han vil være.”

Det er Kriminalforsorgens vurdering, at domfældte fortsat har meget ringe erkendelse af egne vanskeligheder. Det er derfor fortsat ønskeligt, at domfældte gennemgår et længerevarende og veltilrettelagt udslningsforløb samt en vellykket behandling mod det vedvarende misbrug af hash, førend der kan anbefales en ændring af foranstaltningen.

Henset til den begåede kriminalitet samt domfældtes aktuelle tilstand, er det Kriminalforsorgens vurdering, at en ophævelse af foranstaltningen vil medføre en betydelig risiko for tilbagefald til ny ligearteret personfarlig kriminalitet.”

Det fremgår af HCR-20 risikovurdering af 6. maj 2017 udarbejdet af cand. Psych. [...] blandt andet:

”Risikovurdering og risikohåndtering

T har allerede været på flere særudgange i Nuuk såvel som Ilulissat, ligesom han har været på ture med beskæftigelsen. Alle disse udgange er gået uproblematisk, og det beskrives fra anstalten, at T har holdt sig tæt op ad personalet, da han har følt sig utryg ved at være ude. T udviser ofte manglende tillid og tiltro til personalet ift. Deres evner og vilje til at hjælpe ham, han kan fremstå vredladet og nedladende, men er samtidig også frustreret over sin fastlåste situation. Den paranoidfarvede kværlatoriske holdning imødegås bedst ved en rummelig, tillidsfuld og imødekommende holdning fra omgivelsernes side, idet omfang de sikkerhedsmæssige forhold tillader det.

Det vurderes på denne baggrund, at der ved ledsaget udgang vil være tale om en moderat risiko for recidiv til vold/kriminalitet, da T skal ledsages af personale fra anstalten under udgang. Det må anbefales, at en evt. udgang bør ske med ledsagelse af en betjent som T har en god relation til og som formår at aflæse ham. Risikoen for fornyet vold og kriminalitet mindskes, såfremt T er under tæt tilsyn, og en tydelig og planlagt aktivitet er forberedt inden og aftalt med T. Det anbefales, at T underkastes ubetinget alkoholistbehandling (m.indtagelse af antabus) i forbindelse med udgangene. Hash vurderes ikke at udgøre en risikofaktor i forhold til voldsudøvelse eller lign. For T, hvorfor narkovilkåret udmærket kan gøres betinget og bestå af en klinisk vurdering umiddelbart inden udgang. Såfremt T bliver kværlerende og verbalt aggressiv, vil det være hensigtsmæssigt at afbryde en eventuel udgang.

Det skal understreges, at indeværende risikovurdering ikke forholder sig til undvigelsesrisikoen. Dette er en vurdering, der altid ligger hos personalet på baggrund af de daglige observationer.

Ved senere lempelser i afsoningen bør der udfærdiges ny risikovurdering.”

Det fremgår af udtalelse af 6. maj 2017 af overlæge, speciallæge i psykiatri [...] blandt andet:

”[...] Tidligere psykisk:

T mener sig psykisk rask. Han har tidligere talt med psykolog i forbindelse med selvmordsforsøg, af hvilke der har været to. Han har ikke selvmordstanker nu, og de to forsøg er sket i perioder, hvor tilværelsen har set sort ud.

Nuværende psykisk:

T fortæller, at han har det godt. Han synes, hans krop er blevet svagere, fordi han ikke dyrker motion længere. Tidligere har han dyrket meget motion, men det gør han ikke nu. Han overvejer at genoptage det.

Det er hårdt at være i Anstalten. Han er udsat for drillerier, mobning og ondskabsfuldheder. Det er uhyggeligt at være her, der er larm og råberi. T mener, at personalet med vilje hidser ham op, de turrer ham og skælder ham ud og puffer til ham for at få ham til at blive vred. Det starter altid med, at de turrer ham og formålet er, at han skal udøve vold. T fortæller, at der derefter bliver beskrevet det modsatte i rapporterne. T beskriver, at det er uhyggelige forhold, han er udsat for. Han mangler støtte, og han har overvejet at gå til retshjælpen eller pressen. Forholdene er dog blevet bedre det sidste halve år. Det skyldes, at T har henvendt sig til sin advokat og har fået denne til at påtale forholdene over for Anstaltsledelsen. Han fortæller, at anstaltspersonalet nu følger loven, hvorimod de ikke gjorde det tidligere. Personalets attitude er ændret, men Bibelen giver også indre styrke.

Om sin opvækst fortæller T, at den var dejlig. Der var ingen skænderier, intet alkoholforbrug, intet forbrug af tobak, og der var fredeligt og trygt. Hans bedstemor døde, da han var 12 år gammel, hun var meget kærlig. Hendes død ændrede T's liv, han ændrede adfærd og søgte grænser. Han kunne derfor ikke længere bo hjemme hos bedstefaderen og kom i plejefamilie. 15 år gammel måtte han klare sig selv på et værelse. Han fik ingen støtte fra kommunen. Han fortæller, at det var meget hårdt, og at han meget tidligt måtte stjæle for at spise sig mæt. Han havde ikke lyst til at stjæle, men var nødt til det. T har gået 1. til 9. klasse i en skole i bygden, men har derudover ingen uddannelse og har kun haft ufaglært arbejde.

T sover godt om natten. Han er gangmand på sin afdeling og gør rent. Han ville ønske, at der var nok arbejde til, at han kunne være beskæftiget fra 8 til 16. I fritiden ser han TV, og han læser i Bibelen sammen med folk fra Jehovas Vidner. Han vil gerne være missionær for dem. Han er beskæftiget sig med dette i flere måneder. Det minder ham om hans barndom.

T har to gange gennemført MUMIK programmet. Han har faste samtaler med en anstaltsbetjent, som han er glad for. T fortæller, at det er vigtigt, at man er et ordentligt menneske. Man skal være god og man skal sige sandheden. Om fremtiden fortæller T, at han drømmer om et fredeligt hjem. Han vil skaffe sig arbejde som ufaglært tømrer eller i fiskeriet. T har en kæreste nu, som han har mødt i Anstalten, men hun bor i Sydgrønland og kommer derfor sjældent på besøg. T har opholdt sig i Anstalten i Ilulissat i en tre måneders periode, hvor han nød at være ude at fiske som led i beskæftigelsen. Det gjorde dog også ondt, idet han savner at kunne være ude i naturen.

[...]

Misbrug:

T har ikke drukket alkohol siden sin fængsling. Han er ikke længere fristet af alkohol, og han er lykkelig for denne udvikling. Han har ikke tænkt på, om han har skadet sig selv eller andre ved

sit drikkeri. T vil gerne fortælle andre om sit misbrug, og han er taknemmelig for, at han er holdt op.

Han har før røget en hel del hash. Han vil ikke misbruge det mere. Han fortæller, at der nu går over en uge, mellem hver gang han ryger. Han har ikke været i misbrugsbehandling, men han fortæller, at Jehovas Vidner ikke sætter pris på misbrug, og at han derfor vil holde op. T synes ikke, det er svært. Hashen giver ham ro og beroliger ham. Han bliver ikke mere paranoid af at ryge det. Han har aldrig misbrugt andre stoffer.

[...]

Tidligere kriminalitet:

T angiver, at han ikke tidligere har begået andre former for kriminalitet end tyveri. Det var, når sulten trængte sig på.

Nuværende kriminalitet:

Om det nu pådømte fortæller T, at det har han ikke gjort. Man vil absolut have, at skylden skal skydes på ham, selv om han intet har haft med det at gøre. Han har haft mange tanker om det, og det har gjort ham meget vred. Han fortæller, at den vrede bliver til ord, at han derfor skælder ud.

[...]

Oplysninger fra anstaltspersonale og personjournal:

Siden sidste udtalelse er der jævnlige rapporter på dårligt sprogbrug, ligesom T er taget i at ryge hash nogle gange. Generelt er T utilfreds med anstaltsbetjentenes arbejde, men han har været mere tilfreds efter en luftforandringstur til Ilulissat. Han har i den senere tid givet mere udtryk for smertelige erindringer fra sit liv. Han er blevet mere åben, og personalet er lidt fortrøstningsfuldt. Ledsagede særudgange er forløbet problemfrit.

Objektivt psykisk:

T er fuldstændig klar, vågen og orienteret i tid, sted og egne data. Han fremtræder ikke påvirket. Der er en god formel kontakt, om end T's svar ikke er meget nuancerede. Kontakten, specielt den emotionelle, bliver bedre som samtalen skrider frem. Man får øjenkontakt. Stemningslejet er fuldstændig neutralt, og det psykomotoriske tempo er normalt. Der er ingen latenstid og ingen selvbeprejelser eller selvforringelse.

T fremtræder ikke psykotisk, tankegangen er samlet, logisk og relevant. Der er ingen vrangforestillinger. T fremtræder ikke hallucineret på nogen sans. Sætningsopbygningen er korrekt.

T fremtræder normalt begavet og ikke fuldstændig uden evne til refleksion. Han tænker dog ikke over, at jeg har adgang til sagens akter og derfor for eksempel ved, hvad han tidligere er dømt for. T forsøger at give et pænt indtryk af sig selv og er ikke hele tiden helt sandfærdig.

Personlighedsmæssigt er han ansvarsfralæggende og har en paranoidt farvet opfattelse af omgivelsernes intentioner dog uden, at dette tangerer det sindssygelige. Det forringer dog hans sociale interageren. T fremtræder ikke i denne samtale selvovervurderende. Han har en svag emotionel tilknytning til andre mennesker. Han synes ikke at reflektere over konsekvenserne af sine handlinger, og han kommer ikke med udtalelser, der afslører egentlig empati med andre. Han fremtræder emotionelt distant og affladiget.

Konklusion:

Det drejer sig om en 42-årig mand, der tidligere er dømt for vold, tyveri og forbrydelser mod kønssædeligheden, og som aktuelt er dømt for tyveri, vold, manddrab og usømmelig omgang med

lig. T er dømt tidsubestemt anbringelse i anstalt i Grønland. T har tidligere været alkoholmisbruger og har aktuelt et vist forbrug af hash. Hans afsoningsforløb har været præget af hans vredladne og paranoidt farvede kværlatoriske holdning til systemet. Denne holdning imødegås bedst med en forsigtig lempelse af afsoningsvilkårene. Med baggrund i T's historik i forbindelse med særudgange, der er forløbet problemfrit, findes det forsvarligt at påbegynde ledsaget udgang. Der kunne være tale om månedlige ledsagede udgange af for eksempel tre timers varighed. Set fra behandlingsmæssigt perspektiv kunne dette medføre en opblødning i et meget fastlåst afsoningsforløb. Risikoen for recidiv til vold/kriminalitet skønnes ikke at være højere end ved de særudgange T har haft.

T blev i september 2015 meddelt tilladelse til en månedlig ledsaget udgang under forudsætning af, at der forinden er aflagt to rene urinprøver med 14 dages mellemrum. Der er givet afslag på bevilling af misbrugsbehandling. Vilkårene ved ledsaget udgang bør være ubetinget alkoholistvilkår inklusiv Antabus. Det tidligere ubetingede narkovilkår kan på fuldt betryggende vis erstattes af et betinget narkovilkår bestående af en klinisk vurdering af påvirkethed lige før udgang. Man kan på ingen måde for nuværende pege på en ændring af foranstaltningen.”

Forklaringer

For landsretten har der været afgivet forklaring af domfældte T.

T har supplerende forklaret, at forholdet mellem de ansatte i anstalten og ham selv ikke er godt. Han føler, at de ansatte med vilje prikker til ham og prøver at provokere ham, og at det så er ham, der får skylden. Udtalelserne fra de ansatte er ikke et udtryk for virkeligheden. De behandler ham, som det passer dem. Han er dømt med urette, og alle bruger det mod ham. Han søger om udgang til at tage til banken og på indkøb, men det vil de ikke give ham lov til, da han ryger hash. Han er stoppet med at ryge for under et år siden. Han stoppede efter han havde haft samtaler med psykiateren og psykologen i maj måned i år. Han er også stoppet med at ryge tobak. Den type kriminalitet, der kan være undskyldelige, er de tyverier han begik for at få mad, så han ikke skulle sulte.

Han har tidligere gerne villet behandles for sit misbrug, men kriminalforsorgen ville ikke betale for behandlingen. Han vil gerne behandles for både alkohol- og hashmisbrug, hvis det skulle hjælpe. Han mener dog, at det er meget usandsynligt, at han vil begynde at drikke igen. Han arbejder fuldtids med at producere langliner på anstalten. Han vil gerne have et fast fuldtidsarbejde på en arbejdsplads uden for anstalten. Hans hverdag er blevet meget bedre, efter han har fået fast arbejde.

Hvis han bliver løsladt, så vil han arbejde og forsørge sig selv. Han har søgt bolig her i Nuuk, da det er nemmere at få et fast arbejde her end i Tasiilaq. Han vil gerne aflevere en urinprøve, så han kan få tilladelse til ledsaget udgang, men er ikke blevet bedt om det. Han har nok sagt til en ansat én gang, at han var villig til at aflægge urinprøve. Han har ikke længere en kæreste,

da hun var sammen med andre mænd. Hun ringer stadigvæk ind imellem, men han ønsker ikke at være sammen med en, der er utro. Han har meget kontakt til sit mellemste barn. Det gør ham lykkelig, at være en del af Jehovas Vidner.

Landsrettens begrundelse og resultat

Landsrettens stadfæstede kredsrettens beslutning under henvisning til det af kredsretten anførte, samt til de seneste erklæringer og udtalelser fra Kriminalforsorgen i Grønland, der bekræftes at domfældtes forklaring under landsrettens behandling af sagen.

THI KENDES FOR RET:

Kredsrettens beslutning stadfæstes.

Salær til den for tiltalte beskikkede forsvarer fastsættes særskilt. Salæret afholdes endeligt af statskassen.

Anne-Sophie Abel Lohse